

Bezinning 33: Overvloedig gerechtig

Matteüs 5, 17-37 = 6° zondag in het A-jaar

Jezus zei: ‘Denk niet dat Ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te schaffen. Ik ben niet gekomen om ze af te schaffen, maar om ze tot vervulling te brengen. Ik verzeker jullie: zolang de hemel en de aarde bestaan, blijft elke jota, elke tittel in de wet van kracht, totdat alles gebeurd zal zijn. Wie dus ook maar een van de kleinste van deze geboden afschaft en aan anderen leert datzelfde te doen, zal als de kleinste worden beschouwd in het koninkrijk van de hemel. Maar wie ze onderhoudt en dat aan anderen leert, zal in het koninkrijk van de hemel in hoog aanzien staan. Want Ik zeg jullie: als jullie gerechtigheid niet groter is dan die van de schriftgeleerden en de Farizeeën, zulle jullie zeker het koninkrijk van de hemel niet binnengaan.

Jullie hebben gehoord dat destijds tegen het volk is gezegd: “Pleeg geen moord. Wie moordt, zal zich moeten verantwoorden voor het gerecht”. En Ik zeg zelfs: ieder die in woede tegen zijn broeder of zuster tekeergaat, zal zich moeten verantwoorden voor het gerecht. Wie tegen hen “Nietsnut!” zegt, zal zich moeten verantwoorden voor het Sanhedrin. Wie “Dwaas!” zegt, zal voor het vuur van de Gehenna komen te staan. Wanneer je dus je offergave naar het altaar brengt en je je daar herinnert dat je broeder of zuster je iets verwijt, laat je gave dan bij het altaar achter; ga je eerst met die ander verzoenen en kom daarna je offer brengen. Leg een geschil snel bij, terwijl je nog met je tegenstander onderweg bent, anders levert hij je uit aan de rechter, draagt de rechter je over aan de gerechtsdienaar en word je gevangengezet. Ik verzeker je: dan kom je niet vrij voor je ook de laatste cent betaald hebt.

Jullie hebben gehoord dat gezegd werd: “Pleeg geen overspel”. En Ik zeg zelfs: iedereen die naar een vrouw kijkt en haar begeert, heeft in zijn hart al overspel met haar gepleegd. Als je rechteroog je op de verkeerde weg brengt, ruk het dan uit en werp het weg. Je kunt immers beter een van je lichaamsdelen verliezen dan dat heel je lichaam in de Gehenna geworpen wordt. En als je rechterhand je op de verkeerde weg brengt, hak hem dan af en werp hem weg. Je kunt immers beter een van je lichaamsdelen verliezen dan dat heel je lichaam naar de Gehenna gaat.

Er werd gezegd: “Wie zijn vrouw verstoot, moet haar een scheidingsbrief meegeven”. En Ik zeg jullie: ieder die zijn vrouw verstoot, drijft haar tot overspel – tenzij er sprake was van een ongeoorloofde verbintenis; en ook wie trouwt met een verstoten vrouw, pleegt overspel.

Jullie hebben ook gehoord dat destijds tegen het volk werd gezegd: “Leg geen valse eed af, voor de Heer gedane geloften moeten worden ingelost”. En Ik zeg jullie dat je helemaal niet moet zweren, noch bij de hemel, want dat is de troon van God, noch bij de aarde, want dat is zijn voetenbank, noch bij Jeruzalem, want dat is de stad van de grote koning; zweer evenmin bij je eigen hoofd, want je kunt nog niet één van je haren wit of zwart maken. Laat jullie ja ja zijn, en jullie nee nee; wat je daaraan toevoegt komt voort uit het kwaad.’

Bezinning

Jezus bevindt zich op een berg, zoals Mozes op een berg de Tien Woorden van God ontving. Jezus is de nieuwe Mozes, die Gods wilsuitdrukking uit het Eerste Testament behoudt én deze op een hoger niveau interpreteert. Meer nog: Hij brengt die tot vervulling. Hij spreekt in de ik-taal: voor Matteüs is Jezus God.

Jezus vraagt van zijn volgelingen overvloedige gerechtigheid. In vers 48 van hetzelfde hoofdstuk zegt Jezus: 'Wees volmaakt, zoals de Vader volmaakt is'. Hij stelt het ideaal bewust zéér hoog.

Die overvloedige gerechtigheid wordt dan concreter gemaakt omtrent enkele zeer centrale levensaders. Men mag geen mens doden maar zelfs met een verwijtend woord doodt men al leven. Verder wordt de relatie tot de ander wezenlijk verbonden met het gebed: verzoening is de voorwaarde voor de dienst op het altaar. In geldzaken moet men fouten herstellen en wel tot de laatste cent. Men mag een gehuwde persoon niet begeren en men moet trouw zijn aan zijn huwelijksbelofte. Omtrent de waarheid moet men absoluut betrouwbaar zijn zodat een eed niet nodig is.

Jezus kijkt naar wat in het hart leeft. Kwaadheid voelen, een ander begeren, een gehuwde met de blik verleiden, onbetrouwbaar zijn... het kan allemaal niet. Jezus wil een zuiver hart en geen 'ja, maar'.

Een hoog ideaal, jazeker. Gelukkig is Jezus ook zeer barmhartig, mild en vergevingsgezind. Hij slaagt erin het hoge ideaal scherp te houden en tegelijkertijd heel menselijk te zijn.

Actualisatie

Streef je naar de overvloedige gerechtigheid of sluit je snel compromissen met jezelf? Welke verkeerde neiging in jouw hart moet je geleidelijk aan trachten te overwinnen? Kunnen anderen altijd jouw woorden vertrouwen als zuivere waarheid?

Gebed

Heer Jezus,
Gij kent ons menselijke hart.
Gij weet hoe dubbelzinnig ons hart is.
Toch zaait Gij in datzelfde hart
zeer hoge verlangens, zo groot dat ze goddelijk zijn.
Wees Gij zelf de sterkte in ons
om naar die volmaaktheid te blijven streven
en steeds stapjes vooruit te blijven zetten.
Want elke keer als zo'n stapje lukt
worden we meer mens
en worden ook andere mensen er beter van.
Dank voor uw stimulerende uitnodiging. Amen.